

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
027/22	Formannskapet	PS	23.03.2022
003/22	Administrasjonsutvalet	PS	23.03.2022
029/22	Heradsstyret	PS	06.04.2022

Saksbehandlar	ArkivsakID
Berit Karin Rystad	21/2663

Konkurransetsetting av reinhaldstenesta i Osterøy kommune Ny vurdering knytt til mogleg klage

Vedlegg:

Utgreiing av konsekvensar av konkurranseutsetting av reinhaldstenesta i Osterøy kommune

Spørsmål om avlysing av konkurranse - kommunens sak 21-1921

Uttale frå Fagforbundet Osterøy - konkurranseutsetjing av reinhald

Uttale frå HTV i Fagforbundet - konkurranseutsetjing av reinhaldstenesta

HS 103/21 - Utgreiing av konkurranseutsetting av reinhaldstenesta

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Rådmannen rår til å konkurranseutsetje kommunalt reinhald. Grunngevinga for dette er at det vil gi ei stor økonomisk innsparing for kommunen. Rådmannen får fullmakt til å fullføre konkurransen og inngå kontrakt med tilbydar med beste tilbod i samsvar med rådmannen si innstilling.

Viss heradsstyret vel å ikkje følgje rådmannen si tilråing er alternativt vedtak:

Konkurransen skal avsluttast utan tildeling av kontrakt.

Formannskapet - 027/22

FS - behandling:

Innstilling frå Administrasjonsutvalet: "Osterøy kommune konkurranseutset ikkje reinhaldstenesta. Konkurransen skal avsluttast utan tildeling av kontrakt."

Henrik Øksnes, FRP, gjorde slikt framlegg:

"Osterøy kommune konkurranseutsetter kommunalt reinhald. Grunngevinga for dette er at det vil gi ei stor økonomisk innsparing for kommunen. Rådmannen får fullmakt til å fullføre konkurransen og inngå kontrakt med tilbydar med beste tilbod i samsvar med rådmannen si innstilling"

AVRØYSTING:

Innstilling frå administrasjonsutvalet - 7 røyster (2SP,1H,1KRF,2AP,1SV)

Framlegg frå Henrik Øksnes, FRP - 2 røyster (2FRP)

FS - vedtak:

Osterøy kommune konkurranseutset ikkje reinhaldstenesta. Konkurransen skal avsluttast utan

tildeling av kontrakt.

Heradsstyret - 029/22

HS - behandling:

Berit Borge, H, ønskja sin gildskap vurdert då ho er tilsett i reinhaldstenesta i kommunen.

Asgeir Presttun, SP, ønskja sin gildskap vurdert då han sin mor er leiar for reinhaldstenesta i kommunen.

Berit Borge, H, og Asgeir Presttun, SP, forlet møte.
Veronica Ahmer, H, og Jon Daltveit, SP, møtte som vara.
27 medlemmar/varamedlemmar tilstades.

AVRØYSTING GILDSKAP - Berit Borge, H.

Berit Borge, vert samrøystes kjend ugild jf. Fvl. §6 andre ledd.

AVRØYSTING GILDSKAP - Asgeir Presttun, SP.

Asgeir Presttun, SP, vert samrøystes kjend ugild jf. Fvl. §6 første ledd bokstav b.

Framlegg og votering elles i saka kjem fram av voteringsprotokollen som ligg ved nedst i den komplette møteprotokollen.

HS - vedtak:

Osterøy kommune konkurranseutset ikkje reinhaldstenesta. Konkurransen skal avsluttast utan tildeling av kontrakt.

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

Sak om konkurranseutsetjing av reinhaldstenesta var til handsaming i formannskapet sak 03/21 og heradsstyret 103/21 den 8. desember 2021. Heradsstyret gjorde vedtak om å ikkje konkurranseutsetje reinhaldet.

Vedtaket blei sendt ut til tilbydarane, og ein av dei varsla at det ville kome klage og krav om erstatning for brot på anskaffingsregelverket, om konkurransen blei avlyst.

Rådmannen tok avgjerd om å utsetje vedståingsfrista til 30.4.22 for å be om ny politisk handsaming med mål om å rette feil i prosessen. Begge tilbydarane har akseptert dette. Førre sak til heradsstyret var ikkje godt nok utgreidd, og mangla tal som er viktige for vurderinga. Desse opplysningane er no henta inn. Sjå vedlagt notat.

Alliance AS kjem med eit tilbod som er langt lågare enn kommunen sitt budsjett på reinhald for 2022. Ability sitt tilbod er høgare enn det reinhald i Osterøy kommune vil levere for 2022.

Reinhold har tidlegare redusert utgiftane ved å gå på ned på frekvens. Reinhold ligg framleis innafør den regionale normen for reinhold. Reinhold effektiviserte tenesta med kr. 1 872 000,- i 2021. I økonomiplanen ligg det inne ei forventa innsparing på 2 millionar for 2022 og 2023. Det ligg eit potensiale for effektivisering og omorganisering som gjer at kommunen kan redusere kostnadane endå meir. Dette har reinhaldsavdelinga teke fatt i, og jobbar aktivt med i 2022.

Tilbodssummane er korrigerte slik at dei er samanliknbare med budsjettet kommunen har for reinhold i 2022.

	Alliance	Ability	Osterøy
Dagvask	6.757.097,00	12.532.910,46	
Hovedvask	1.117.391,24		
Andre tillegg	256.050,00	918.096,40	
Sum	8.130.538,24	13.451.006,86	
Forbruksmateriell	250.000,00	250.000,00	
Kontraktoppfølging	250.000	250.000	
Totalsum	8.630.538,24	13.951.006,86	13.160.000,00

Tilsette i Osterøy kommune har gruppeliv, yrkesskade og reiseforsikring i Gjensidige forsikring etter hovudtariffavtalen kap. 1 §§10 og 11. Alle tilsette har også tenestepensjonsordning i KLP med rettigheter om AFP, uføre og alderspensjon. Seks tilsette (inkl. leiar) har fagbrev og difor tilsett som reinhaldsoperatør med særaldersgrense 65 år. Reinholdarane på Osterøy ungdomsskule arbeider redusert arbeidsår og følgjer skoleruta. Det gir trekk i løn på 11%. Utanom desse jobbar alle andre fullt arbeidsår.

Tilbydarane tilbyr mykje av det same, men ikkje like gode pensjonsordningar som kommunen har. For pensjon gjeld OTP med 2 % innskot og AFP (sliterordning). Dei tilsette har 5 veker ferie. Dei er IA-bedrift.

Rådmannen har greidd ut konsekvensane ved å konkurranseutsette, og har og fått juridisk bistand eksternt av advokat Pål Magne Bakka i advokatfirmaet Harris.

Verksemdsoverdraging

Dersom heradsstyret vedtek å setje ut reinholdstenesta til ein privat aktør, vil dette føre til ei verksemdsoverdraging. Med dette følgjer det pliktar for kommunen etter arbeidsmiljølova kap. 16 og rettar for dei tilsette. Dei kan velje å reservere seg, og ikkje følgje med til ny arbeidsgjevar. Ved bruk av reservasjonsretten, vil arbeidstilhøvet i Osterøy kommune opphøyre. Kommunen har plikt til å informere og ta dei tilsette med på drøftingar.

Valrett

Det må gjerast ei konkret vurdering om kven som har valrett, dvs. rett til framleis å vere tilsett i Osterøy kommune. Rettspraksis har stilt opp vilkår for valrett. Rådmannen vil gjere denne vurderinga viss det blir aktuelt. Etter innleiande samtalar, vurderer rådmannen at det er inntil 5 tilsette som kan ha valrett. For dei som har rett og vel å vere tilsett i kommunen, må kommunen som arbeidsgjevar vurdere kva arbeidsoppgåver ein har tilgjengeleg, og om kommunen har ein jobb å tilby ut i frå arbeidstakar sine kvalifikasjonar. Det er ikkje aktuelt å opprette nye stillingar for dei av reinholdarane som har valrett. Dei må kunne gå inn i ledige stillingar eller stillingar som vert frigjorte gjennom nedbemanningssprosess. Kommunen skal gjennom vedtekne innsparingstiltak for 2022 nedbemanne i sektorane og reinholdarar med valrett vil verte vurdert i denne prosessen på linje med dei øvrige

tilsette.

Medverknad

Det er gjennomført drøftingar med hovudtillitsvald i Fagforbundet, seinast 24.1.22. Det har vore eit informasjonsmøte for reinhaldarane 27.1.22 der dei har fått informasjon om prosessen, reservasjons-/valrett og moglegheit for å stille spørsmål. Representant frå Fagforbundet var til stades. Dette møtet skulle ha vore gjennomført i fjor, men blei utsett grunna korona. I møtet var det 11 personar som kryssa av på at dei meiner å ha valrett. Det er gjennomført 1-1-samtalar med desse reinhaldarane. I tillegg har det vore oppfølgingsmøte med hovudtillitsvald.

Vurdering

Rådmannen legg i si vurdering til grunn argument knytt til pris og til kvalitet og utføring. I tillegg greier rådmannen ut føremoner og ulemper ved konkurranseutsetting.

Pris/innsparing

Rådmannen har henta inn utrekning av skilnaden mellom pensjonsordninga til kommunen og eventuell ny pensjonsordning i privat selskap.

Det er fleire usikre faktorar og det gjer at utrekning av vinsten må stipulerast. Den reelle vinsten vil og påverkast av kor mykje arbeid kommunen får ved vurdering av valrett og oppfølging ovanfor fagforeininga til den enkelte reinhaldar. Det er ikkje rekna på kva kostnadar kommunen har ved administrasjon av høgt sjukefråver og det å skaffe vikarar.

Berekning av innsparing

Innsparing (eige budsjett-tilbodssum)	4.530.000
Innsparing pensjonskostnadar	1.100.000
Kostnad valrett	1.900.000
Kostnad overflødige maskinar*	300.000
Sum innsparing	3.430.000

* Investering i reinhaldsmaskinar fråtrekt avskrivning.

Dei moglege ekstrakostnadane ei konkurranseutsetjing vil føre med seg, kan løysast gjennom kostnadsreducerande tiltak. Det kan til dømes være klargjøring av nye rom til pasientar frå sjukehus til Osterøytunet. Kostnaden ved valrett, vil verte redusert om det vert ledige eigna stillingar. Kommunen er ein stor organisasjon og det er heile tida endringar i personalet.

Kvalitet og utføring

Når det gjeld kvalitet, må aktørar halde seg til reinhaldsnorma. Dette gjeld både kommunen og private aktørar. Når rådmannen har gått gjennom tilboda, er konklusjonen at kvalitet er teken vare på i krava til tilbydarane. Skilnaden mellom kommunen sitt eige reinhald og konkurranseutsetjing, er knytt til kor mykje tid ein har til reinhald i det enkelte bygg. Det vil soleis ikkje vere ein kvalitetskilnad mellom alternativa, fordi privat aktør vil halde same nivå på kvalitet gjennom effektivisering av drifta. Ein privat aktør skal levere tenester knytt til kontrakt, og det vil ha konsekvensar om tenesta ikkje blir levert eller kvaliteten ikkje er som avtalt.

Rådmannen vurderer at kvaliteten på det kommunale reinhaldet er god, sjølv om høgt sjukefråver gjer at ein må prioritere dei tenestestadane som er mest kritisk iht reinhald.

Føremoner og ulemper

Det vil vere både føremoner og ulemper med konkurranseutsetjing.

1. Ulemper med konkurranseutsetjing

- **Fleksibilitet.** Eiga teneste gir meir fleksibilitet og kan vere rimelegare enn å kjøpe ekstra tenester eksternt.
  - **Døme:** På Osterøytunet er det viktig med fleksibilitet viss eit rom må vaskast ut/smittevaskast grunna mottak av ny pasient. Dersom ein ikkje kan ta imot pasienten, må kommunen betale 5000,- pr. døgn til sjukehuset.
  - **Døme under pandemien:** Reinhold bidro slik at kommunen fekk andre tenester til å gå rundt.
- **Akutte hendinger.** Reinhold kan omdisponere personell og rokkere om på arbeidsoppgåvene utan kostnad. Vanlegvis går det utover reinholdet ei anna stad der det er mindre kritisk.
- **Mogleg dårlegare ressursutnytting.** I dag samarbeider reinhold og teknisk drift om vedlikehald og drift av kommunen sine bygg. Reinholdarane gir beskjed vidare om dei ser t.d. lekkasjar, skadar o.l.
- **Dei tilsette vil få noko dårlegare vilkår ved at pensjonsordningane ikkje er like gode som i kommunen.**

2. Føremonar med konkurranseutsetjing

- **Utrekninga over viser at kommunen vil spare omlag 3,4 millionar ved å konkurranseutsetje reinholdet.** Med ein konkurranseutsetjing, vil kommunen både spare pengar og få ei teneste utført av ein aktør som er profesjonell på reinhold.
- **Det vil vere mindre administrasjon knytta til arbeidsgjevaransvar og oppfølging.** Kommunen vil følgje opp ein kontrakt og treng ikkje bruke tid på å skaffe vikarar eller ha sjukdomsoppfølging. Dette vil kommunen spare mykje ressursar på. Kommunen brukar i periodar ein full stilling på å skaffe vikarar. Kommunen må ha ein kontraktsansvarleg, som vil vere ansvarleg for å sikre rett kvalitet til avtalt pris. Ein reknar med at oppfølginga vil krevje mest i oppstarten og når ein er over i ordinær driftsfase reknar ein med at oppfølging krevje omlag 30 % stilling . Det vil vere naudsynt med oppfølgingsmøter med leverandør for å ha dei mest optimale løysingane til eikvar tid.
- **Begge aktørane har god erfaring med verksemdoverdraging og kan sikre god kvalitet på tenestene gjennom sine kvalitetssystem.** Kvalitetskrava vil vere dei same uansett kven som gjennomfører reinholdet.

- Dei tilsette vil vere ein del av ein organisasjon som har reinhald som verksemd og er profesjonell på dette. Reinholdarane vil kunne få auka kompetanse og fagleg fellesskap frå organisasjonen på ein annan måte enn kommunen kan tilby.

Prosess vidare:

Viss heradsstyret gjer vedtak om konkurranseutsetjing vil rådmannen følgje opp med å velje leverandør og inngå kontrakt etter regelverk for offentlege anskaffingar. Kommunen vil saman med valgte leverandør gjennomføre verksemdsoverdraginga. Dette vil ha konsekvensar i høve til dei tilsette som meiner å ha valrett. Fagforbundet har informert om at dei vil forfølgje dette rettsleg om naudsynt.

Viss heradsstyret ikkje gjer vedtak om konkurranseutsetjing, vil konkurransen verte avlyst. Tilbydaren med lågast pris, har gjeve uttrykk for at dei vil klage på avgjerda og krevje erstatning.

Ei avlysing kan føre til erstatningsplikt. I tilfelle må tilbydaren vise at det har skjedd eit brot på reglane for anskaffing, at det er lidt eit økonomisk tap og at det er tilstrekkeleg årsakssamanheng mellom brotet og tapet. Når det gjeld det moglege tapet kan det vere anten kostnader ved utarbeiding av tilbodet eller tap av fortjeneste i kontraktsperioden på to år. Viss ein legg til grunn inntil 200.000,- til utarbeiding av tilbodet og til dømes 10 % årvisst fortjeneste rekna av tilbodssummen, kan det moglege kravet vere i storleik 200.000 eller 1.720.000 (860.000 kvart år i kontraktsperioden). Det må leggjast til grunn at rådmannen ikkje har informasjon som kan gje eit klart bilete av storleiken. Soleis kan det vere at beste tilbydar reelt ville gått på tap eller rundt null i fortjeneste, og at kostnadene ved å lage tilbodet er lågare – eller høgare.

Folkehelse

Kvaliteten på reinhaldet vil være det same om reinhaldet er kommunalt eller ved privat firma

Miljø

Både kommunen og private firma føl de same miljøkrava.

Økonomi

Det ligg ei innsparing på 3,4 millionar ved konkurranseutsetting av reinhaldstenestene pr. år over to år (totalt 6,8 millionar kronar)

Konklusjon

Etter rådmannen si vurdering er føremonene ved konkurranseutsetjing større enn ulempene. Det er ei innsparing på ca 6,8 millionar (kontrakten har ei minstetid på 2 år, og så opsjon på 1+1 år). I tillegg risikerer kommunen krav om erstatning. Det kan i verste fall gjere at samla forskjell mellom det å konkurranseutsetja og ikkje gjere det, til dømes kan bli 8,5 millionar. Kommunen har dårleg økonomi så ei innsparing på 6,8 millionar i løpet av to år er etter rådmannen si vurdering så stor at me rår til konkurranseutsetting. I tillegg vil me sleppe eit potensielt høgt erstatningskrav og mogleg rettstvist.

Historia i denne saka gjer at rådmannen set fram to alternative forslag til vedtak, avhengig av om Rådmannen si innstilling vert følgd eller ikkje.